Verslag gesprekstafel Oostbrug: Ruimtelijke kwaliteit

Datum: 29.09.2025

Locatie: Hotel Jakarta

Introductie

Op 29 september 2025 kwamen deelnemers van verschillende gesprekstafels over de Oostbrug bij elkaar om in gesprek te gaan over de ruimtelijke kwaliteit van de Oostbrug. In deze werksessie zijn deelnemers aan de hand van beelden en waarden in groepen met elkaar in gesprek gegaan over wat zij belangrijk vinden in de sfeer en uitstraling van de Oostbrug.

Update Oostbrug

Definitiebesluit

In het definitiebesluit worden de eisen en wensen voor de Oostbrug opgeschreven op basis van vele gesprekken en (haalbaarheids)onderzoeken. Er komt een voorkeursvariant voor de brug en omgeving in de definitienota, dit is inclusief het nautisch programma. Het plan wordt ter visie gelegd. Er is gekozen om het definitiebesluit ter visie te leggen omdat uit gesprekken met omwonenden, ondernemers en geïnteresseerden naar voren komt dat zij meer inspraak willen als het gaat om de komst van de brug en de veranderingen op het IJ. Ter visie leggen betekent dat iedereen de mogelijkheid heeft om te reageren op het plan (een zienswijze in te dienen). Het is de eerste keer in Amsterdam dat er een definitiebesluit ter visie wordt gelegd. Het (volgende) stadsbestuur heeft op die manier goed zicht op alle wensen om een weloverwogen keuze te maken. Het participatieverslag komt op dat moment ook bij het stadsbestuur.

Planning

2026: Onderzoek en eisen vaststellen (definitiebesluit)
2027: Vaststellen eigen (toets)ontwerp
2028: Aannemer en architect kiezen
2031: Bouw Oostbrug van start
2034: Fietsen over het IJ en varen onder de brug

Verschillende inspraakmomenten

Er zijn verschillende inspraakmomenten waarbij documenten ter visie worden gelegd en iedereen vragen kan stellen en een zienswijze kan indienen. Als omwonenden het gevoel hebben dat er onderwerpen zijn die zijn besproken in de gesprekstafels, die niet zijn terug te vinden in de documenten, dan kan de zienswijze worden gebruikt om dat aan te geven. De gemeente gaat op alle zienswijzen in, in een Nota van Antwoord.

De gemeente heeft ervoor gekozen om de volgende drie documenten ter visie te leggen:

1. *De Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD).* Deze nota vormt de start van het juridisch planologisch proces. De Nota Reikwijdte en Detailniveau is een Plan van Aanpak van de OmgevingsEffectRapportage (OER) ten behoeve van de wijziging van het omgevingsplan. Het beschrijft de reikwijdte en het detailniveau van die OER. De 'reikwijdte' uit de titel slaat op wat er onderzocht zal worden en het ‘detailniveau’ de diepte en methode van de onderzoeken.

   In de OmgevingsEffectRapportage (OER) staan de resultaten van de onderzoeken naar de effecten

van de verschillende alternatieven op de omgeving. Het gaat o.a. om de invloed op bijvoorbeeld verkeer, natuur, geluid en ander aspecten van de leefomgeving.

2. *De definitienota* met daarbij o.a. de concept OmgevingsEffectRapportage (OER) en het participatieverslag. Hierin zijn eisen en wensen voor de Oostburg opgeschreven op basis van gesprekken en (haalbaarheids)onderzoeken. Er komt één voorkeurvariant voor de brug en omgeving in de definitienota.

   Daarnaast maakt de gemeente een participatieverslag, waarin wordt besproken wat er in het participatietraject is besproken; als besproken onderwerpen niet worden overgenomen in de definitienota, dan wordt dat in het verslag gemotiveerd.

3. *Omgevingsplan.* De activiteiten zoals het bouwen van de Oostbrug en het plaatsen van nautische functies passen nu nog niet binnen het bestaande omgevingsplan, dus dat moet worden gewijzigd. De OER vormt voor een belangrijk deel de onderbouwing van de wijziging van het omgevingsplan, en wordt definitief vastgesteld met het omgevingsplan.

Planning en vervolg

Data zijn nog onzeker. Het kan zijn dat op basis van reacties onderzoeken worden aangepast of extra checks worden gedaan. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ligt begin 2026 ter visie. De definitienota met het participatieverslag en de OmgevingsEffectRapportage (OER) ligt in de loop van 2026 ter visie.

Ruimtelijk kader

Het ruimtelijk kader is een document waar alles in komt te staan wat we belangrijk vinden en mee willen geven aan de ontwerpend architect. Het ruimtelijk kader bestaat uit verschillende ingrediënten; waarden en specifieke elementen. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan cultuurhistorie, bouw- en regelgeving en richtlijnen vaarwegen, maar ook waardering voor de gebieden waar de brug landt.

Het ruimtelijk kader is onderdeel van het contract met de architect en/of aannemer. Het document helpt daarom met het selecteren van de toekomstige architect en team. De gemeente gaat de brug niet ontwerpen, dat doet een architect. De architect moet op alles wat er in het ruimtelijk kader staat een antwoord hebben. De keuzes die de architect maakt, moet hij of zij beargumenteren.

Ook geeft het document houvast aan de Commissie Omgevingskwaliteit (Welstand) en aan bijvoorbeeld een supervisor of kwaliteitsteam. Een supervisor of kwaliteitsteam bestaat uit een groep onafhankelijke architecten, nautische experts of landbouwarchitecten die meekijken. De gemeente neemt het initiatief om dit kwaliteitsteam samen te stellen. Er wordt geopperd om ook iemand die de buurt vertegenwoordigt toe te voegen aan het kwaliteitsteam.

Het ruimtelijk kader gaat over wat er wordt ontworpen door de architect; dus over de brug en de aanlandingen. De toeleidende routes door Oost en Noord naar de brug maken deel uit van aparte projecten van de gemeente. Tussen deze projecten en het project Oostbrug is er veel afstemming en een nauwe samenwerking. Ook gaat het ruimtelijk kader niet over het proces van het bouwen. Op een later moment wordt hier participatie over georganiseerd.

Over de vorm van het contract met de architect zijn nog geen besluiten genomen. Er zijn nog verschillende vormen mogelijk. Met het definitiebesluit wordt er besloten over de contractvorm. Vanuit deelnemers komt de vraag of bewoners kunnen stemmen over het uiteindelijke ontwerp van de brug. Dit was het geval bij de Jan Schaefferbrug en dat vonden bewoners erg prettig. De gemeente vertelt dat ze hier nog geen besluit over hebben gemaakt, maar dat ze kunnen onderzoeken of dit mogelijk is.

Het ruimtelijk kader wordt nu gebouwd en gevuld. Conceptversies van het ruimtelijk kader worden voorgelegd aan de Commissie Omgevingskwaliteit voor aanscherping en verdieping. Deze bijeenkomst vormt de start van het vullen van het ruimtelijk kader; de deelnemers zijn de eerste die hun input leveren en zal de basis vormen van het werk.

Gesprekken in groepjes

In twee rondes zijn deelnemers in groepjes met elkaar in gesprek gegaan over de ruimtelijke kwaliteit van de Oostbrug. In de eerste ronde gingen deelnemers aan de hand van beelden met elkaar in gesprek, in de tweede ronde aan de hand van waarden. In de bijlage zijn alle werkbladen te zien die deelnemers hebben ingevuld. Hieronder een korte samenvatting.

Beelden

Aan de hand van verschillende beelden zijn deelnemers met elkaar in gesprek gegaan wat zij belangrijk vinden in de sfeer en uitstraling van de Oostbrug. Wat vinden zij belangrijk? Wat betekenen verschillende beelden voor deelnemers? En hoe zou dit er bij de Oostbrug uit kunnen zien?

Een Amsterdamse brug. De komst van de brug is betekenisvol voor de stad, deelnemers vinden het daarom belangrijk dat de brug een iconische brug en een landmark van Amsterdam zal worden. Trots op de stad en de historie van de stad moet daarom te zien zijn in de brug. Ook vinden deelnemers dat de brug moet passen in het historische open IJ.

Passend in de omgeving. Veel deelnemers vinden het belangrijk dat de brug natuurlijk past in de omgeving, het water en het gebruik van het water. Aandacht voor de historie van de oevers en van de stad is daarbij belangrijk. Ook hopen deelnemers dat de brug past bij de ruimte en weidsheid van het IJ. Deelnemers vinden het belangrijk dat de brug slank is met zicht op de horizon, bijvoorbeeld vanuit een uitzichtpunt.

Ruimtelijke en rustige uitstraling. Veel deelnemers benadrukken het belang van een brug die en ruimtelijke, rustige en lichte uitstraling heeft. Veelgebruikte termen in de gesprekken zijn elegantie, transparantie, organisch, amorf, luchtig, licht, ruimte en rust. Ook voor schippers is het fijn als het gevoel van ruimte behouden wordt, ook met de komst van de brug.

Gebruiksvriendelijk. De brug moet functioneel zijn voor alle gebruikers. Ook zou het mooi zijn als de beweging van de ene naar de andere oever wordt meegenomen in het ontwerp van de brug.

Veiligheid. Iedereen moet veilig over en onder de brug door kunnen. Deelnemers vinden het niet alleen belangrijk dat de brug veilig is voor alle gebruikers, maar dat de brug ook veiligheid uitstraalt. De brug moet voelen als een veilige plek.

Duurzaamheid en groen. Deelnemers vinden de komst van de brug een kans om groen toe te voegen op en onder de brug, bijvoorbeeld met drijvende tuinen. Een groene brug is een fijne brug. Samen beheer van groen op de brug kan ook een mogelijkheid zijn om verbinding tussen de twee oevers te versterken.

Even stilstaan. Er zullen veel gebruikers over en onder de brug doorgaan. Deelnemers vinden het belangrijk dat dit aan de ene kant snel en prettig kan, maar dat gebruikers ook even kunnen stilstaan en kunnen genieten van het weidse uitzicht. Het zou fijn zijn als de brug een rustplek heeft om te genieten van de natuur, de ruimte en het IJ. Deelnemers hopen dat de brug uitnodigt tot mijmeren.

Waarden

In de tweede ronde van gesprekken stonden waarden centraal. Deelnemers spraken met elkaar over welke waarden zij belangrijk vonden om terug te zien in de ruimtelijke kwaliteit van de brug. Enkele waarden die

veel worden genoemd zijn:

Creatief. Deelnemers hopen op een mooi en sprekend ontwerp van de Oostbrug.

Duurzaamheid. Het is belangrijk dat de brug gemaakt wordt van duurzame materialen. Duurzaamheid betekent ook dat er voor de brug weinig onderhoud nodig zal zijn.

Gebruiksvriendelijk. De Oostbrug moet voor alle gebruikers een prettige brug worden om onderdoor te varen of overheen te fietsen of wandelen.

Natuurlijk. Deelnemers vinden het belangrijk dat de brug natuurlijk past in het gebied en in de omgeving. Het zou fijn zijn als het zou voelen alsof de brug opgaat in de omgeving. Ook willen deelnemers graag dat men op de brug natuur kan ervaren; zowel groen op de brug als de ruigheid van het water onder de brug.

Rust. Deelnemers hopen op een stille brug waar rustig over gefietst kan worden. Belangrijk voor deze rust zijn zachte bellen voor het opengaan van de brug en geen horecavoorzieningen op de brug.

Sociale verbinding. De brug vormt een verbinding van twee stadsdelen en twee buurten. Ook zou de brug een verbinding kunnen brengen tussen de verschillende mensen die gebruik maken van de brug. Daarnaast zouden deelnemers het fijn vinden op de brug de verbinding met de natuur te kunnen voelen; zowel met het groen op de brug als met het water van het IJ.

Toekomstbestendig. Deelnemers vinden het belangrijk dat de Oostbrug een brug wordt die een lange tijd meegaat. Ook zou het fijn zijn als het ontwerp van de brug is aan te passen in de toekomst, bijvoorbeeld om openbaar vervoer over de brug mogelijk te maken.

Transparantie. Deelnemers hopen dat de brug een transparante uitstraling heeft in verhouding met de omgeving en dat de vorm van de brug daardoor niet storend is in de omgeving.

(Sociale) veiligheid. Alle gebruikers van de Oostbrug moeten zich veilig voelen als zij zich over of onder de brug verplaatsen. Hierbij is niet alleen fysieke, maar ook verkeersveiligheid en sociale veiligheid belangrijk.

Vernieuwing en innovatie. Deelnemers hopen op een mooi, origineel en hedendaags ontwerp voor de Oostbrug. Innovatie in materialen zou moeten zorgen voor een lichtere en elegantere brug. Ook is het belangrijk dat er gebruik wordt gemaakt van vernieuwing en innovatie zodat er weinig onderhoud nodig zal zijn aan de brug.

Vrolijkheid. De Oostbrug moet vrolijkheid uitstralen; met vooral veel groen en licht. Deelnemers zouden het fijn vinden als de brug open is met een goed uitzicht. Ook vinden deelnemers het belangrijk dat men de historie van de stad en de buurten kan voelen en vinden in de brug.

Afsluiting

Alle opbrengsten van de avond worden nauwkeurig bekeken door project Oostbrug. De opbrengsten van de avond worden waar mogelijk opgenomen in het ruimtelijk kader. Als ervoor wordt gekozen om bepaalde opbrengsten van de avond niet op te nemen in het ruimtelijk kader, zal dit worden toegelicht en beargumenteerd. Dit verslag zal ook deel uitmaken van het participatieverslag bij het definitiebesluit.

Bijlage: Foto’s van de werkbladen

Ronde 1: Beelden

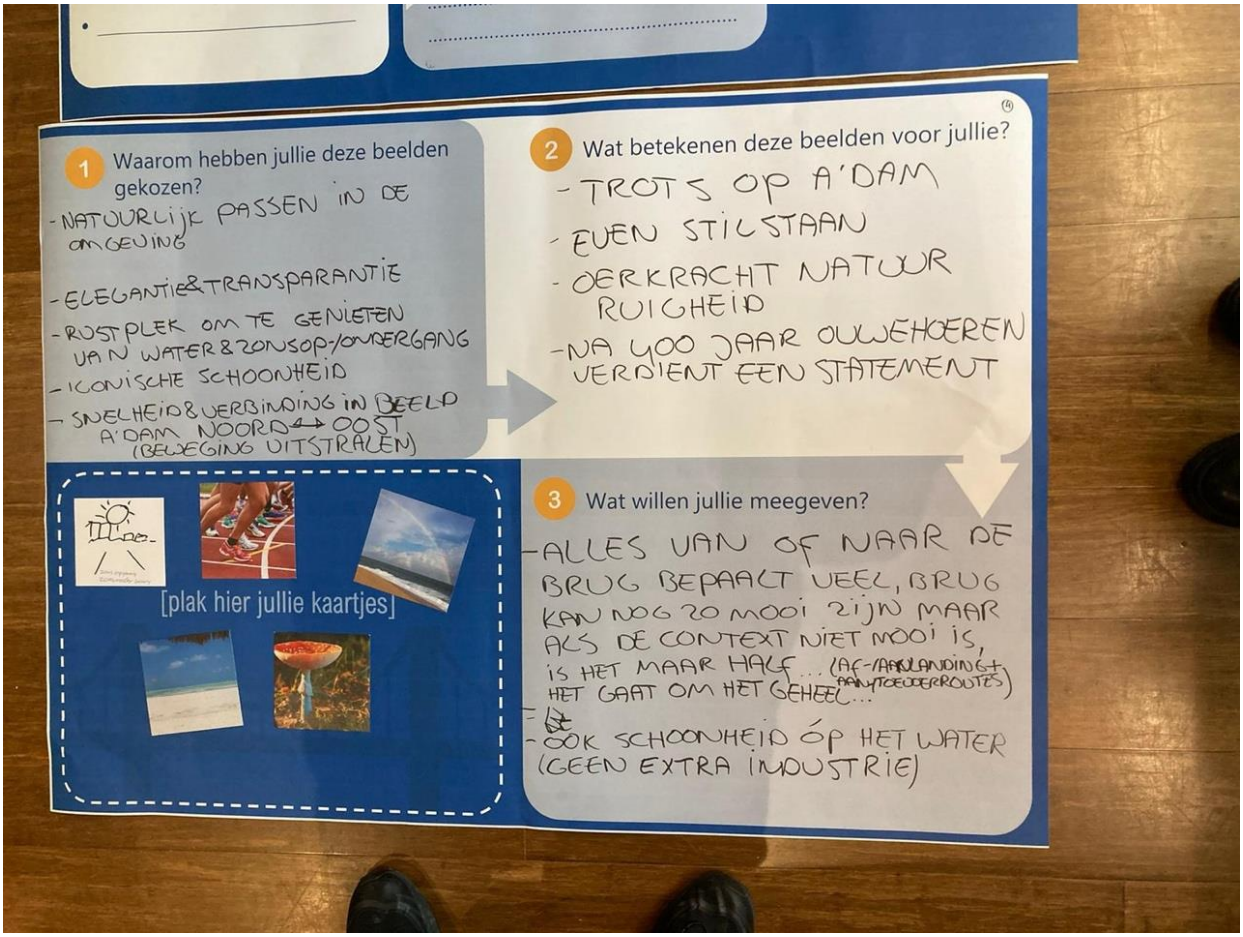

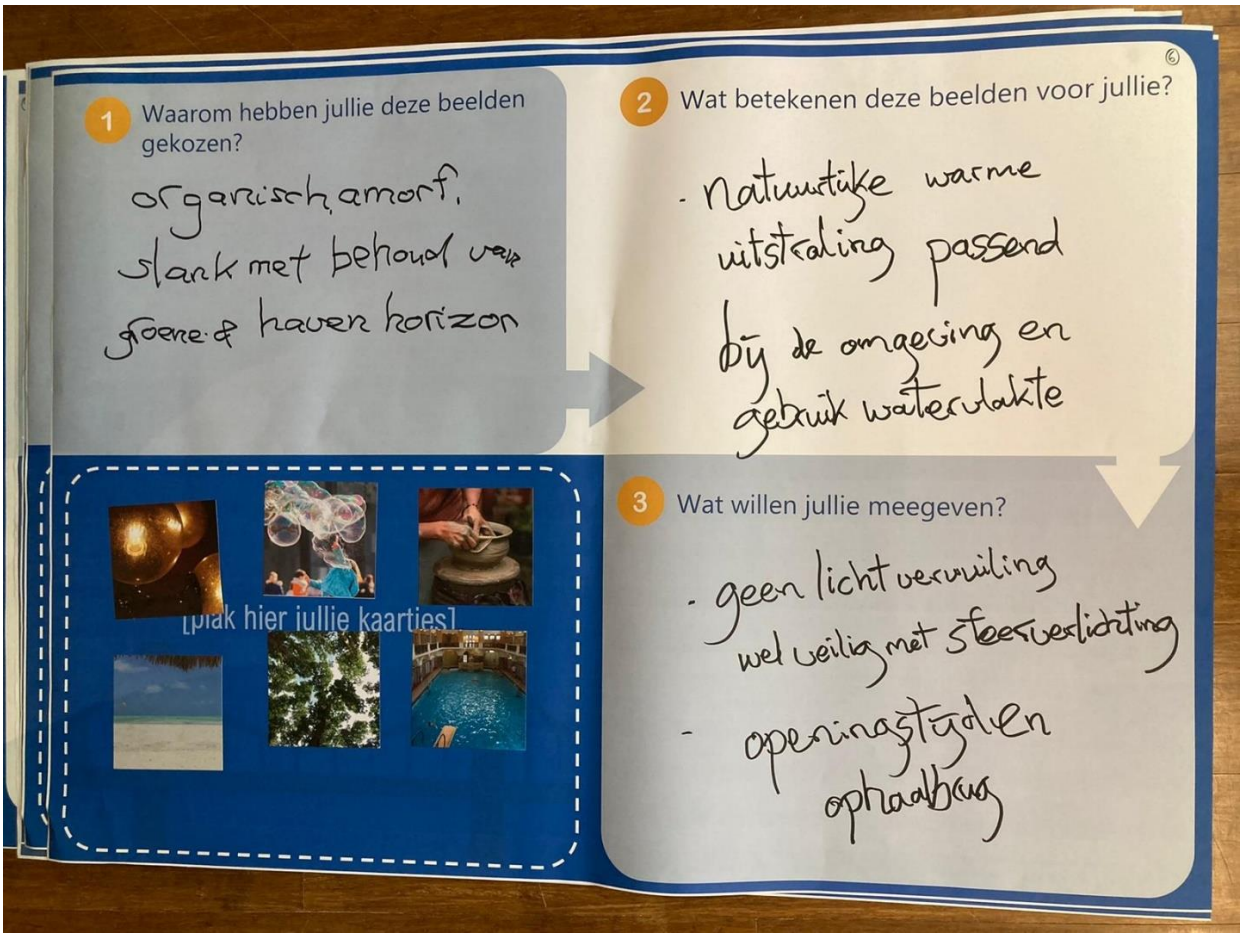

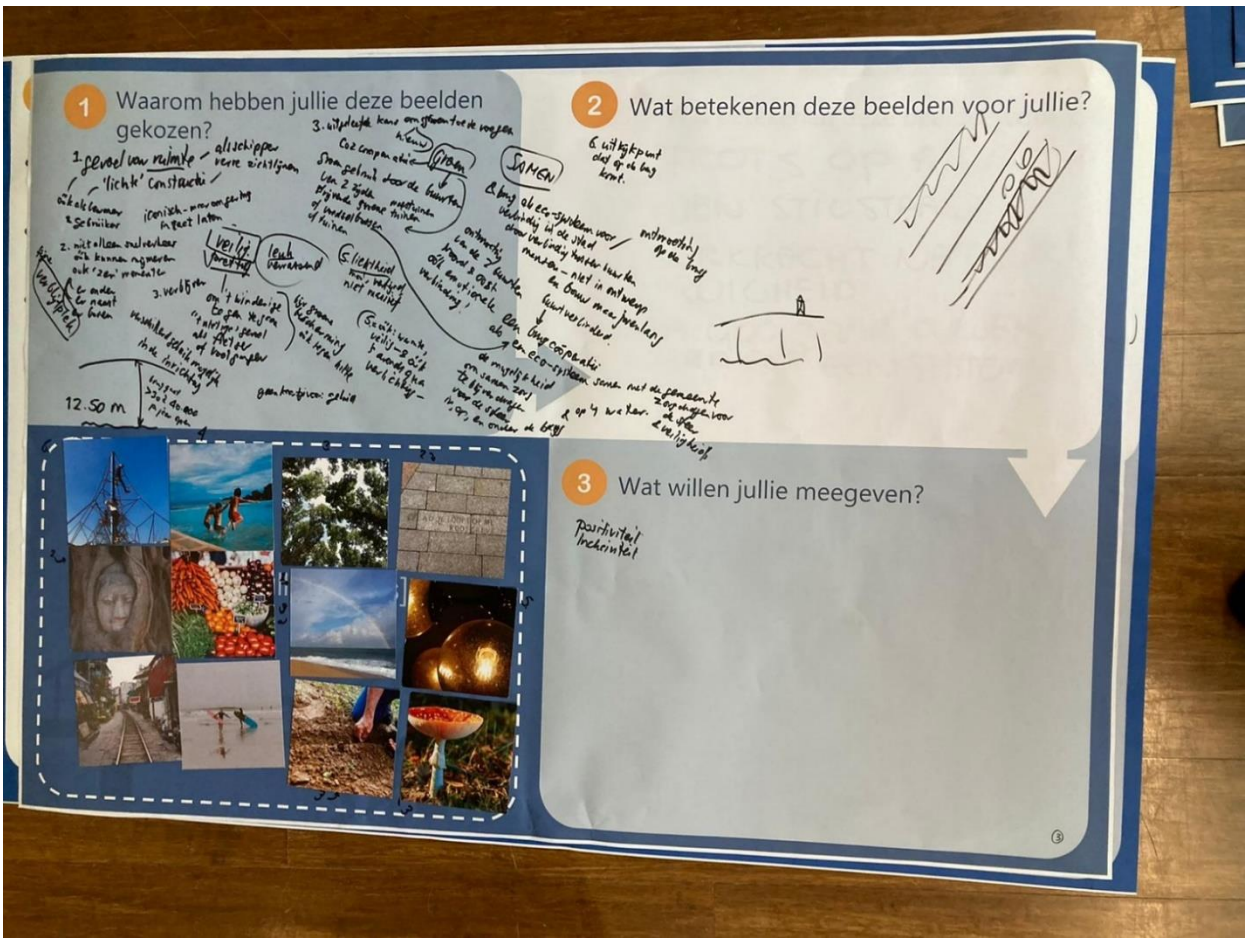
1 Waarom hebben jullie deze beelden gekozen?
2 Wat betekenen deze beelden voor jullie?
3 Wat willen jullie meegeven?
SAMEN
12.50 m

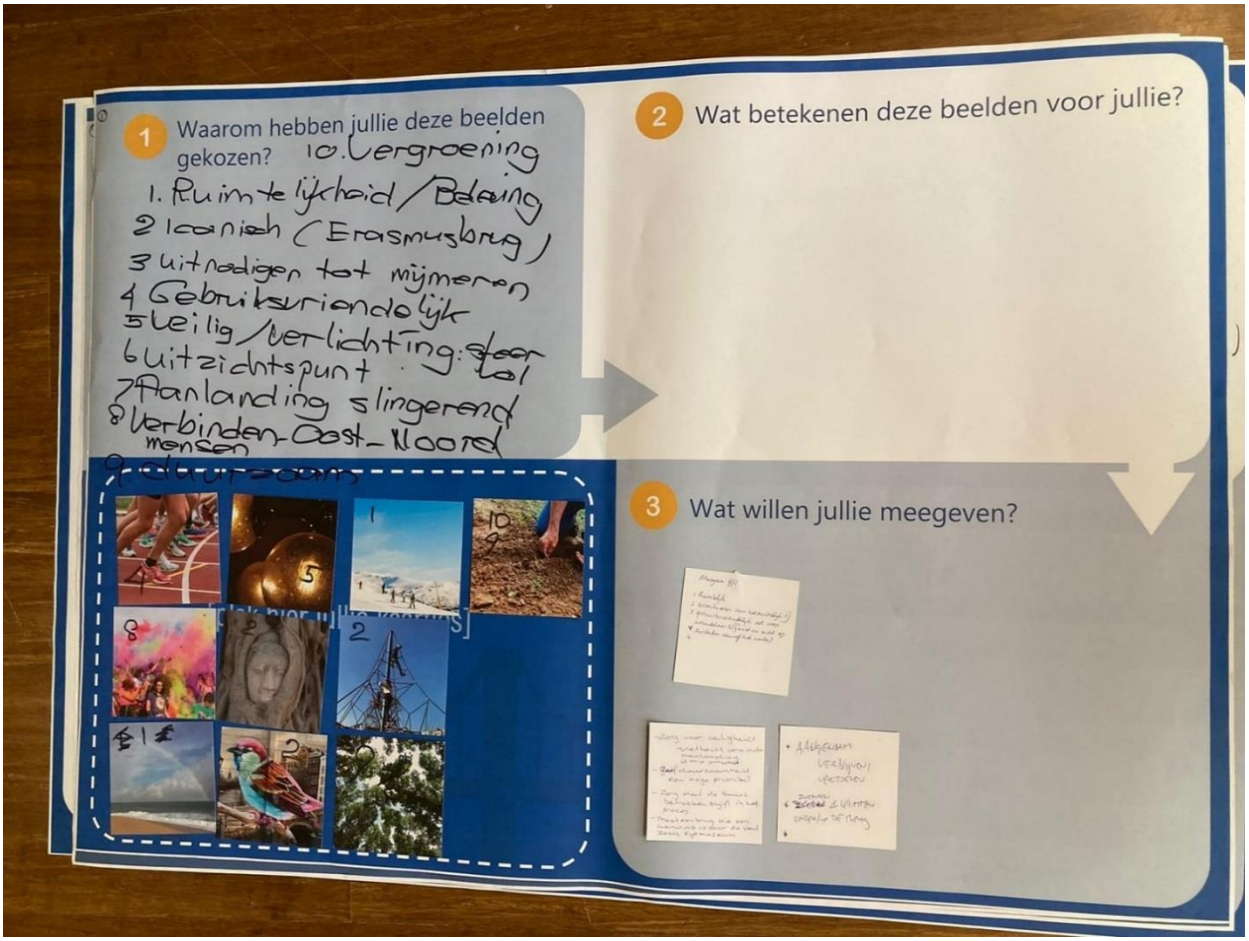
1 Waarom hebben jullie deze beelden gekozen?
1. Ruimtelijkheid / Beleving
2 Iconisch (Erasmusbrug)
3 uitnodigen tot mijmeren
4 Gebruiksvriendelijk
5 Veilig / verlichting: geen tol
6 uitzichtspunt
7 Aanlanding slingerend
8 Verbinden Oost-Noord
10. Vergroening
2 Wat betekenen deze beelden voor jullie?
3 Wat willen jullie meegeven?

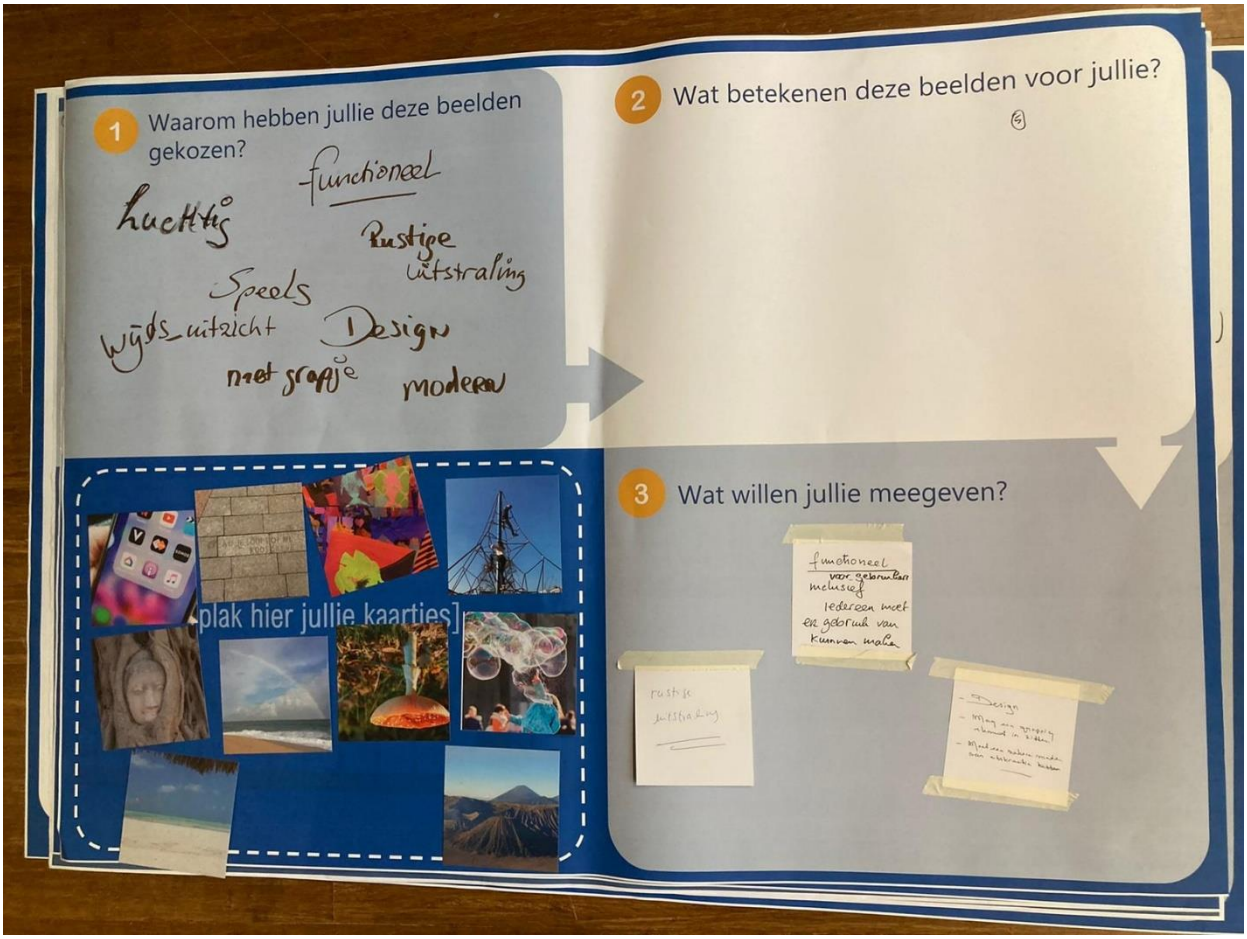
1 Waarom hebben jullie deze beelden gekozen?
functioneel
luchtig
Rustige uitstraling
Speels
wijds uitzicht
Design
met scheefje
modern
2 Wat betekenen deze beelden voor jullie?
3 Wat willen jullie meegeven?
functioneel
rustige uitstraling
plak hier jullie kaartjes]

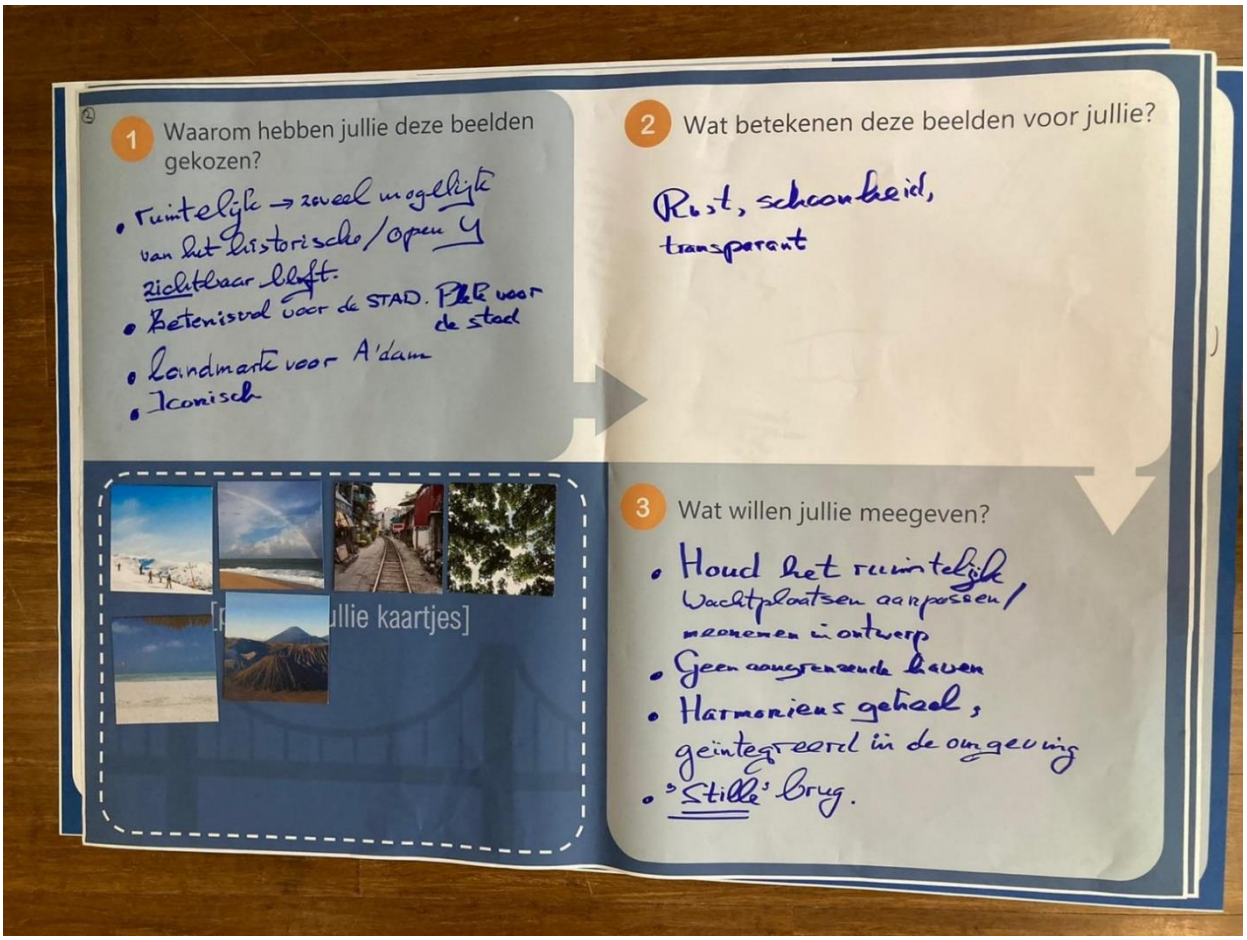
1 Waarom hebben jullie deze beelden gekozen?
• ruimtelijk → zoveel mogelijk van het historische/open V zichtbaar blijft.
• Betenisveld voor de STAD. Plek voor de stad
• landmark voor A'dam
• Iconisch
2 Wat betekenen deze beelden voor jullie?
Rust, schoonheid, transparant
3 Wat willen jullie meegeven?
• Houd het ruimtelijk
Vaartplaatsen aanpassen/ meenemen in ontwerp
• Geen aangrenzende haven
• Harmonieus geheel, geïntegreerd in de omgeving
• 'Stille' brug.

Ronde 2: Waarden

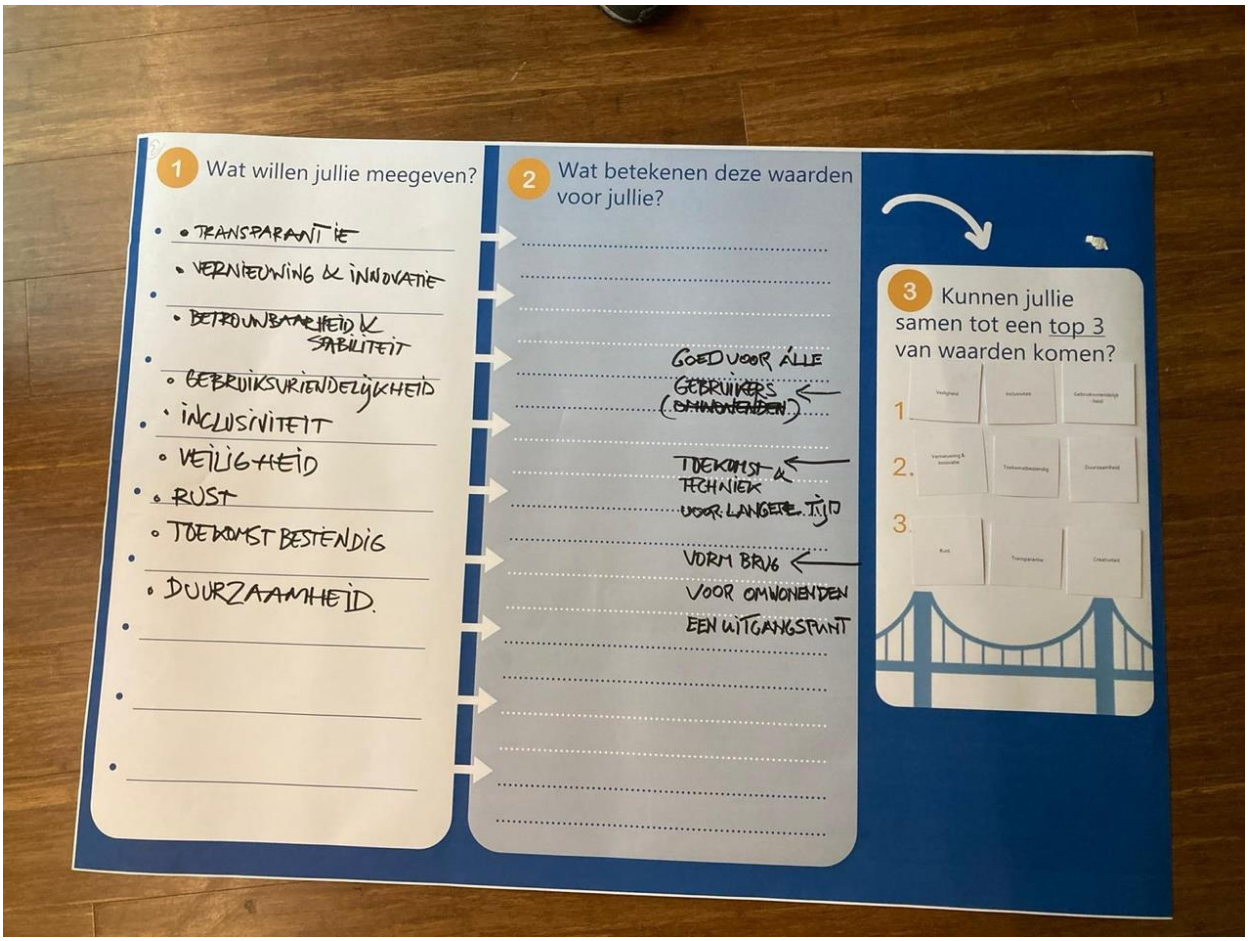

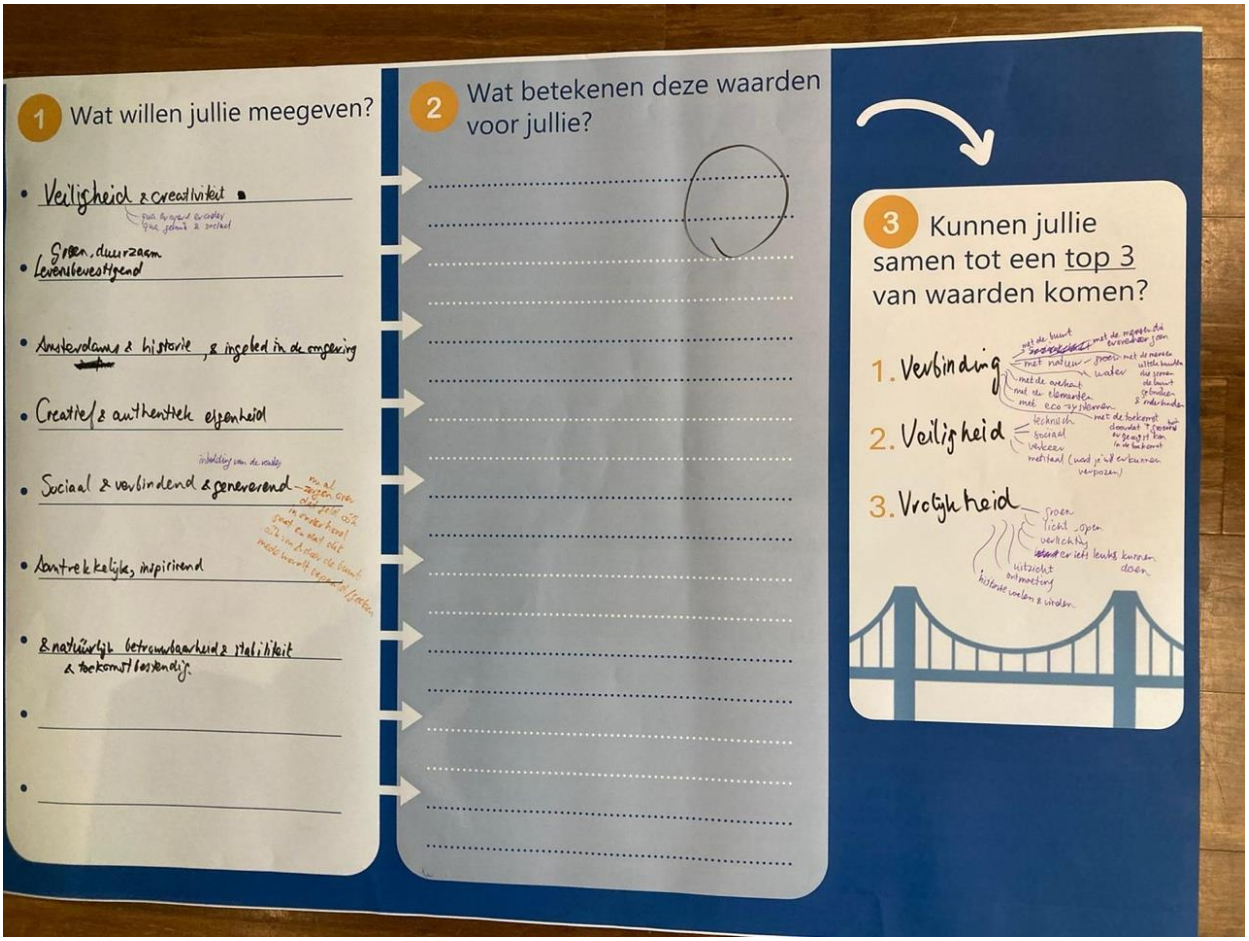

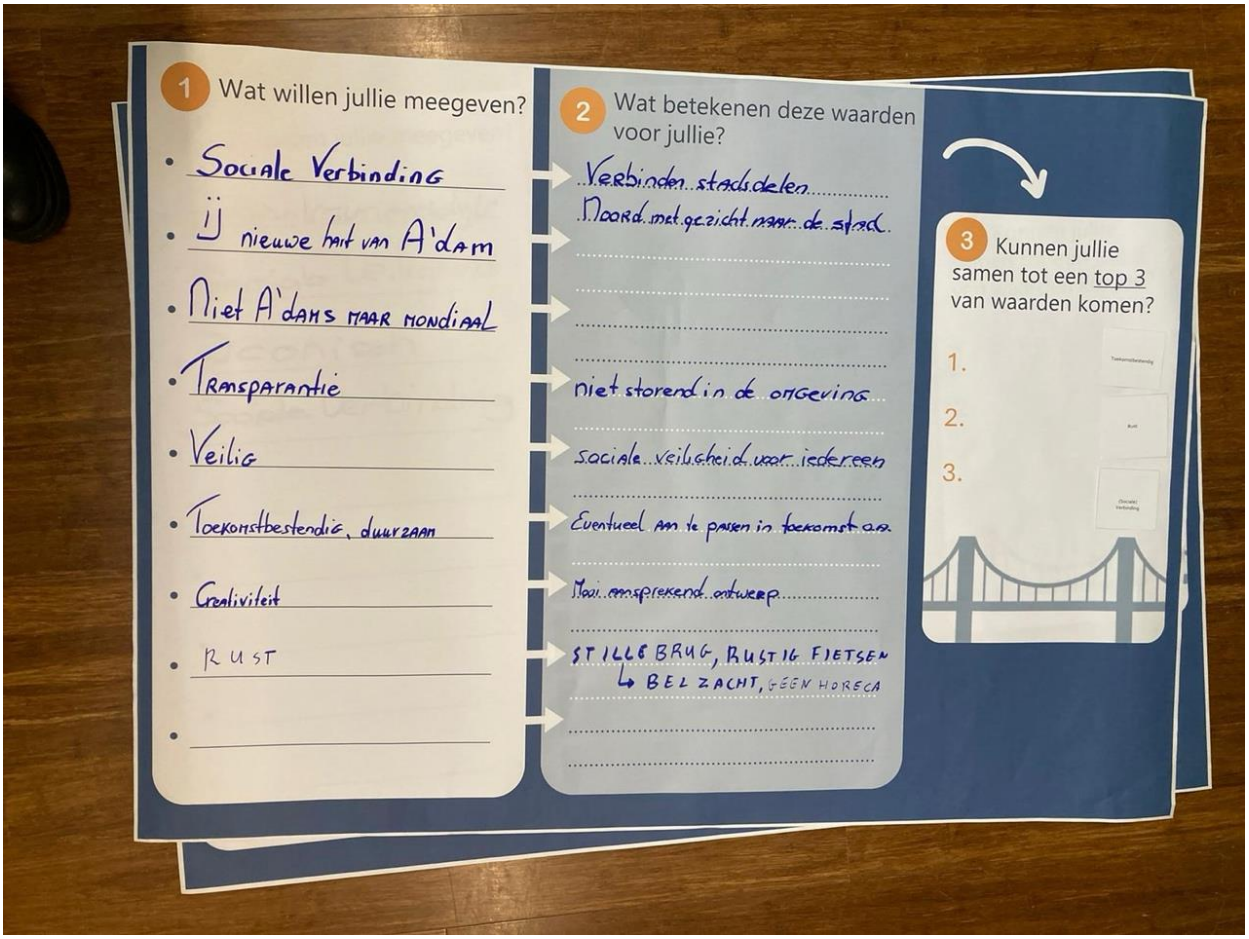
1 Wat willen jullie meegeven?
Sociale Verbinding
ij nieuwe hart van A'dam
Niet A'dams maar mondiaal
Transparantie
Veilig
Toekomstbestendig, duurzaam
Creativiteit
RUST
2 Wat betekenen deze waarden voor jullie?
Verbinden stadsdelen
Noord met gezicht naar de stad
niet storend in de omgeving
sociale veiligheid voor iedereen
Eventueel aan te passen in toekomst o.a.
Mooi ontwerp
STILLE BRUG, RUSTIG FIETSEN
↳ BEL ZACHT, GEEN HORECA
3 Kunnen jullie samen tot een top 3 van waarden komen?
1.
2.
3.

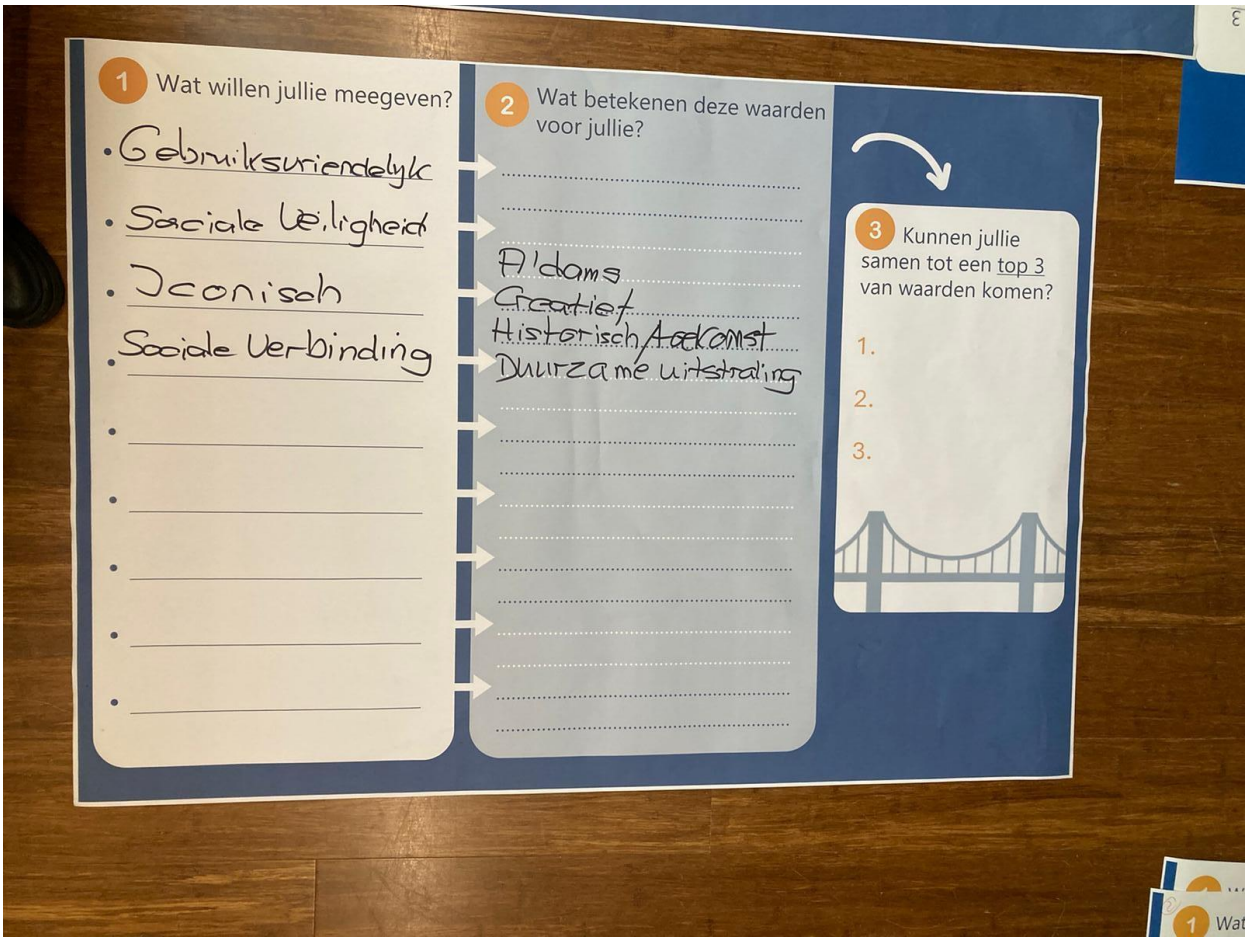
1 Wat willen jullie meegeven?
Gebruiksvriendelijk
Sociale veiligheid
Iconisch
Sociale Verbinding
2 Wat betekenen deze waarden voor jullie?
A'dams
Creatief
Historisch/Afkomst
Duurzame uitstraling
3 Kunnen jullie samen tot een top 3 van waarden komen?
1.
2.
3.

1 Wat willen jullie meegeven?

- NATUURLIJK
- Toekomstbestendig
- Veiligheid
- Vernieuwing & Innovatie

2 Wat betekenen deze waarden voor jullie?

ERVAREN VAN DE NATUUR

GEEN OPENBAAR VERVOER

TOEKOMST BESTENDIG

FYSIEK ÉN SOCIAAL VEILIGHEID ERVAREN

INNOVATIE IN MATERIAAL MAAKT HET LICHTER & ELEGANTER (GOEDKOPER?)

3 Kunnen jullie samen tot een top 3 van waarden komen?

1. TOEKOMSTBESTENDIG
2. NATUURLIJK
3. SOCIAAL VEILIG

1 Wat willen jullie meegeven?

- Vernieuwing + Innovatie
- Duurzaamheid
- Veiligheid.

2 Wat betekenen deze waarden voor jullie?

mooi-origineel en Hedendaags ontwerp
onderhouds arm / bestendig
duurzame materialen
zekerheid als je ervan fiets
Blij dat ik fiets op deze brug

3 Kunnen jullie samen tot een top 3 van waarden komen?

1. ←
2. ←
3. ←

